

Zobacz także: [Szczegółowy życiorys](#)

Charles Taze Russell, syn Josepha L. i Elizy Birney Russellów, urodził się **16 lutego 1852 r.** w [Allegheny](#) (Pittsburgh), w stanie Pensylwania. Zmarł **31 października 1916 r.** w [Pampa](#) w Teksasie.

Jego rodzice w 1845 r. wyemigrowali do [Stanów Zjednoczonych](#) i osiedlili się w Pensylwanii. Oboje mieli rodowód szkocko-irlandzki i byli członkami [kościółka prezbiteriańskiego](#). Pod ich pobożnym wpływem młody Charles zainteresował się teologią, dołączył do [kościółka kongregacyjnego](#) i [YMCA](#) [*Stowarzyszenie Młodych Chrześcijan*] oraz stał się aktywny w lokalnej pracy misjonarskiej.

Russell często przyznawał, że inni gorliwi studenci Pisma Świętego mieli na niego wpływ i pomogli mu ukształtować jego własne myśli i przekonania. [Adwentyści](#) byli pomocni w ważnym okresie przywracania wiary w Biblię i w konsekwencji podkreślania roli chronologicznych proroctw w powiązaniu z innymi prawdami. W 1870 r., pod wrażeniem słów kaznodziei adwentystów, [Jonasa Wendella](#), rozpoczął razem z grupą znajomych **studia nad Biblią**. Wśród osób, które miały na niego pośredni lub bezpośredni wpływ, wymieniał również [George'a Stetsona](#) i [George'a Storrsa](#).

W październiku 1876 r. Charles Russell został wybrany na pastora tej grupy badaczy Biblii, co może być uważane za **początek ruchu badaczy Biblii**. Koncentrując się bezpośrednio na samej Biblii, stopniowo dochodzili oni do ogólnego zrozumienia Boskiego planu zbawienia, odrzucając wiele poglądów powszechnie wyznawanych w chrześcijaństwie.

Na początku 1876 r. Charles Russell natknął się na artykuł omawiający chronologiczne proroctwa autorstwa [N.H. Barboura](#), który pisał, iż celem **powrotu naszego Pana** nie jest zniszczenie, ale błogosławienie wszystkich rodzin ziemi. Twierdził także, że pojawi się On cicho jak złodziej i nie przyjdzie w postaci cielesnej, a jako istota duchowa, niewidzialna dla ludzkiego oka.

W 1877 r. pastor Russell zapewnił fundusze do napisania i wydania 196-stronicowej książki [Trzy światy](#), napisanej wspólnie, ale autoryzowanej głównie przez Barboura i wydał broszurę pod tytułem [Cel i sposób powrotu naszego Pana](#), która podkreślała, że Chrystus nie powróci w widzialnym ciele jako powszechnie uznawany, ale jako potężna, niewidzialna istota, mająca panować na ziemi, by ustanowić z dawna obiecane Boskie tysiącletnie królestwo i sprowadzić błogosławieństwa restytucji na niezliczone masy ziemi.

Mając zaledwie 25 lat, sprzedał swoją dobrze prosperującą sieć sklepów, by skoncentrować się na służbie. Jego energia była teraz skierowana na głoszenie i intensywne podróże, które wiodły do wielu miast w całym kraju, zaczynając od Nowej Anglii po środkowy zachód. Główny nacisk w jego

służbie był kładziony na te nauki biblijne, które w jego odczuciu zostały zatracone w ciągu wieków zaniedbywania i zanieczyszczania ludzkimi filozofiami.

W lipcu 1879 r. pojawił się pierwszy numer czasopisma [Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presence](#) [Strażnica i Zwiastun Obecności Chrystusa]. W ciągu prawie 40 lat czasopismo to stało się ostoją ruchu i było wszędzie chętnie przyjmowane przez badaczy Biblii, osiągając do 1915 r. maksimum subskrypcji w nakładzie około 55 tysięcy egzemplarzy. Kolejne wydania tłumaczyły takie znaki, jak: światowe przygotowania do wojny, zanik duchowości, naukowe i technologiczne wynalazki nowego dnia, rosnący niepokój mas, pęd ku jedności pomiędzy kościołami i odnowione zainteresowanie powrotem Żydów do Palestyny.

Na podstawie starotestamentowych proroctw przepowiedział powrót Boskiej łaski do [Żydów](#) i przewidział powrót wielu Żydów do Ziemi Świętej ze wszystkich krajów, gdzie byli rozproszeni. Wszędzie nakłaniał Żydów, by rozważyli pisma swoich własnych proroków i skupili nadzieje na powrocie do [ziemi Izraela](#). Te przychylnie poglądy i posłanie pociechy przychodzące od znamienitego pastora chrześcijańskiego zostały docenione przez społeczność żydowską. Dzięki nim zyskał on tytuł „chrześcijańskiego syjonisty” i był zapraszany do przemawiania przed ogromną publicznością żydowską w kraju i zagranicą. Jedno z największych takich spotkań odbyło się w 1910 r. w Nowym Jorku, gdzie 4000 ludzi usłyszało jego przemowę na temat „syjonizmu w proroctwie” w Hipodromie – największym ówczesnym audytorium miasta. Podobne masowe spotkania skierowane do żydowskich słuchaczy odbyły się w Chicago, Filadelfii, St. Louis, Kansas City i Cincinnati. Kolejne odbyły się w żydowskich centrach w Wielkiej Brytanii i na kontynencie; największe z nich w londyńskiej Royal Albert Hall, gdzie zebrało się 4600 Żydów.

Kolejnym wysiłkiem było zorganizowanie **nowych zborów biblijnych** wszędzie tam, gdzie pojawiło się zainteresowanie „posłannictwem prawdy”. Tylko w latach 1879-1880 założono około 30 zborów w stanach: Pensylwania, New Jersey, New York, Massachusetts, Delaware, Ohio i Michigan.

Był autorem ogromu literatury ruchu, a następnie nadzorował jej wydawanie i opracował metody jej dystrybucji.

Jednym z jego głównych wczesnych dzieł była obszerna broszura pod tytułem [Food for Thinking Christians](#) [Pokarm dla myślących chrześcijan] opublikowana w 1881 r. Podsumowywała ona główne poglądy doktrynalne badaczy Biblii i objawiała to, co było uważane za błędne przekonania kościołów ortodoksyjnych. Zawierała również obszerny „wykres wieków” wraz z pełnym objaśnieniem, ilustrujący Boski plan rozwoju kościoła, błogosławienia świata i niszczenia niepoprawnych w „drugiej śmierci”. Sukces tego przedsięwzięcia spowodował utworzenie **Watch Tower Bible and Tract Society** [Towarzystwo Biblii i Broszur „Strażnica”], które zajęło się

dystrybucją książek i traktatów, propagując pracę ruchu.

Pomiędzy 1886 a 1904 r. powstała sześciotomowa seria książek pod tytułem **Brzask Tysiąclecia** (potem zatytułowanych **Wykłady Pisma Świętego**), których łączny nakład podczas jego życia wynosił 10 milionów egzemplarzy, zwłaszcza pierwszy tom, **Boski plan wieków**.

Opublikował ponad 200 **traktatów**, z których niektóre osiągnęły nakład ponad 50 milionów. Oto niektóre z głównych broszur napisanych przez Pastora Russella: *Co Pismo mówi o piekle*, *Co Pismo mówi o spirytyzmie*, *Paruzja naszego Pana* oraz *Biblia a teoria ewolucji*.

Nie można pominąć miesięcznych, dwutygodniowych i kwartalnych publikacji Towarzystwa. Były to: czasopismo **Strażnica**, dwutygodnik o 32 stronach bez reklam o nakładzie sięgającym 55 tysięcy wydawany w języku angielskim, niemieckim, francuskim, szwedzkim, duńsko-norweskim i polskim; *The Bible Students Monthly* [*Miesięcznik Studentów Biblii*] oraz *People's Pulpit* [*Kazalnica Ludowa*] – z bezpłatnym nakładem szacowanym na 50 milionów egzemplarzy rocznie; *Old Theology Quarterly* [*Kwartalnik Starej Teologii*] z nakładem szacowanym na 100 milionów egzemplarzy rocznie. Traktaty te były drukowane w około 30 językach i rozprowadzane nie tylko w Ameryce, ale również w Europie, Południowej Afryce, Australii i innych miejscach.

Wygłaszał również **wykłady biblijne w ponad trzystu miastach** w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.

W 1891 r. zdecydowano, że pastor Russell powinien udać się w pierwszą zagraniczną podróż. Przez dwa miesiące wraz z ekipą podróżował po Irlandii, Szkocji, Europie, Palestynie, części Rosji, Egipcie i Anglii. Po jego powrocie Towarzystwo zaczęło publikować książki i materiały w językach: niemieckim, francuskim, szwedzkim, duńskim, polskim i greckim. Jeszcze zanim umarł, zostały one opublikowane w 40 językach. Pierwsza zagraniczna siedziba została otwarta w Londynie w 1900 r., a następnie w Niemczech w 1903 r. i w Australii w 1904 r.

Wiele kolejnych zagranicznych podróży przypadło na lata 1911-1912, włączając w to historyczną **podróż dookoła świata**: do Chin, Japonii, Korei, Filipin, Indii, na Bliski Wschód, do Grecji, Włoch, Francji i Anglii.

Do 1913 r. jego **kazania** były drukowane przez **2000 gazet** i skutkiem tego dotarły do ponad **15 milionów czytelników**, licząc razem Stany Zjednoczone, Kanadę, Wielką Brytanię, Południową Afrykę i Australię.

Przez ponad 22 lata nadzorował **Biuro Wykładów**, które przez wiele lat zatrudniało ponad 300 wykładowców. Zarządzał przez 30 lat **pracą kolporterską**, okresami obsługiwaną przez 1000 osób. Kierował przez 25 lat ruchem **wydawania traktatów**, w którym czasami brało udział

prawie 10 000 osób. Został wybrany pastorem w ponad **1500 zborach**, a w siedzibie swojej pracy codziennie przewodniczył swoim współpracownikom (których było średnio 175), mieszkającym razem jak jedna wielka rodzina.

Praca dawania świadectwa stała się szczególnie intensywna przy końcu działalności pastora Russella, w 1914 r., dzięki **[Fotodramie stworzenia](#)**. Ten wyjątkowy audiowizualny pokaz – będący jednym z pierwszych kolorowych filmów w historii – ukazywał Boski plan wieków od stworzenia ziemi do jej udoskonalenia podczas tysiącletniego panowania Chrystusa. *Fotodrama* była wyświetlana w domach, kościołach, operach, a zwłaszcza w teatrach i innych audytoriach na całym świecie. Zobaczyło ją ponad **15 milionów osób**.

16 października 1916 roku pastor Russell oraz jego sekretarz Menta Sturgeon wyruszyli w **podróż z wykładami** do zachodniej części USA. Russell był już wtedy ciężko chory. Miał stwierdzoną arytmieję pracy serca i przeszedł już jeden zawał. Swój **ostatni wykład** wygłosił w Los Angeles w niedzielę, 29 października 1916 roku. Dwa dni później **zmarł w trakcie podróży w wagonie kolejowym** w miejscowości [Pampa](#) w stanie Teksas, w wieku 64 lat.

Zobacz także:

[Szczegółowy życiorys](#)

[Testament C.T. Russella](#)
